

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-05>

УДК 351

Вашев Олег Єгорович,*кандидат медичних наук, доцент,**доцент кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”**Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,**майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна**e-mail: Oleg.Vashev@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-2496-240X>***Хижняк Станіслав Владиславович,***аспірант кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”**Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,**майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна**e-mail: khyzhniak.stanislav27@gmail.com <https://orcid.org/0009-0003-9173-5706>*

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті здійснено детальний аналіз концептуальних засад державно-приватного партнерства (ДПП) як важливого механізму взаємодії державного та приватного секторів, що дозволяє ефективно вирішувати суспільно важливі завдання з використанням інноваційних підходів та ресурсів бізнесу. Обґрунтовано роль ДПП у сучасному управлінні державними активами та інфраструктурними проектами, а також визначено його значення для покращення якості державних послуг. Здійснено аналіз ключових моделей ДПП, таких як концесія, лізинг, спільне підприємництво та інші, які активно використовуються у міжнародній практиці. Увага зосереджена на перевагах і недоліках кожної з моделей, а також на умовах, за яких їх використання є найбільш доцільним та ефективним.

Окреме питання в статті зосереджене на вивченні особливостей впровадження державно-приватного партнерства в Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює ДПП, а також організаційні механізми та інститути, залучені до процесу партнерства. Визначено основні перешкоди для розвитку ДПП в Україні, серед яких виділяються правова невизначеність, адміністративні бар'єри, недосконала система оцінки ризиків і вигод, а також низький рівень інституційної підтримки.

Досліджено питання ризиків у державно-приватних проектах, які пов'язані з економічною нестабільністю, змінами в законодавстві та необхідністю забезпечення інтересів обох сторін. Запропоновано рекомендації щодо розробки ефективних механізмів розподілу ризиків та удосконалення механізмів моніторингу, що дозволить мінімізувати можливі негативні наслідки та підвищити довіру з боку інвесторів.

Як цитувати: Вашев О. Є., Хижняк С. В. Державно-приватне партнерство: концептуальні засади та особливості впровадження в Україні. *Державне будівництво*. 2024. № 2 (36). С. 68–82. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-05>

In cites: Vashev, O.Ye., Khyzhniak, S.V. (2024). Public-private partnership: conceptual basis and features of implementation in Ukraine. *State Formation*, no. 2 (36), 68–82. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-05> [in Ukrainian].

© Вашев О. Є., Хижняк С. В., 2024

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

У статті наведено приклади успішних проєктів ДПП, реалізованих у різних секторах економіки України, зокрема в енергетиці, транспорті та комунальному господарстві, що дозволяє продемонструвати позитивний вплив партнерства на соціально-економічний розвиток країни. Окреслено перспективи розвитку ДПП у ключових галузях, таких як охорона здоров'я, де приватний сектор може зробити значний внесок у модернізацію інфраструктури та підвищення якості послуг.

У статті також приділено увагу аналізу сучасних тенденцій розвитку державно-приватного партнерства на глобальному рівні, що дозволяє визначити основні вектори трансформації цієї моделі взаємодії в умовах постійних економічних викликів та зростаючих суспільних потреб. Зокрема, розглядаються інноваційні підходи до фінансування ДПП, зокрема впровадження цифрових технологій, блокчейну та інструментів зеленого фінансування, які можуть сприяти підвищенню прозорості та зниженню ризиків у партнерстві.

Крім того, акцентується увага на важливості інтеграції ДПП в державну стратегію розвитку та необхідності формування сприятливого інвестиційного клімату, що сприятиме залученню іноземних інвесторів та розширенню можливостей для реалізації масштабних проєктів. У контексті українських реалій розглядається потенціал для розвитку ДПП у регіональному вимірі, що дозволить забезпечити більш рівномірний розвиток інфраструктури та поліпшити якість життя населення в різних частинах країни.

Таким чином, стаття надає комплексне уявлення про державно-приватне партнерство як стратегічний інструмент розвитку, підкреслюючи його роль у реформуванні різних секторів економіки України та створенні стійких соціально-економічних ефектів.

Результати дослідження можуть бути корисними для розробників політик, представників бізнесу та науковців, які працюють над пошуком оптимальних моделей співпраці між державою і приватним сектором для досягнення стійкого розвитку в Україні.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, ДПП, моделі ДПП, впровадження ДПП в Україні, охорона здоров'я, реформування, публічно-приватна співпраця, державна політика, інвестиції, правове регулювання.

Постановка проблеми. Державно-приватне партнерство (ДПП) є ефективним механізмом взаємодії між державою та приватним сектором, що дозволяє поєднувати ресурси, досвід та можливості обох сторін для досягнення суспільно важливих цілей. У багатьох країнах світу ДПП довело свою результативність у реалізації інфраструктурних проєктів, наданні публічних послуг, зокрема у сферах транспорту, енергетики, освіти та охорони здоров'я. Це партнерство сприяє залученню приватних інвестицій, підвищенню ефективності управління державними ресурсами та зниженню бюджетних витрат.

Для України впровадження державно-приватного партнерства є важливим інструментом підвищення якості публічних послуг та розвитку інфраструктури. Особливо це актуально в умовах обмеженого державного фінансування та потреби у залученні приватних інвестицій для модернізації системи охорони здоров'я та інших секторів. Однак на практиці впровадження ДПП в Україні стикається з низкою викликів, зокрема правового та організаційного характеру.

Метою цієї статті є дослідження сутності державно-приватного партнерства, аналіз його основних моделей та форм, а також оцінка стану та перспектив розвитку ДПП в Україні. Окрему увагу буде приділено особливостям правового регулювання та прикладам впровадження ДПП у контексті національних реформ.

Виклад основного тексту. Термін «державно-приватне партнерство» включає в себе всі форми кооперації між державою і приватним сектором, які знаходяться в полі між вирішенням завдань, що традиційно відносяться до

компетенції держави, самою державою, з одного боку, приватизацією, з іншого. Також державно-приватне партнерство можна розглядати як взаємовигідне середньо – і довгострокове співробітництво між державою і бізнесом, що реалізується в різних формах (починаючи від контрактів на виконання робіт, акціонування і закінчуючи консультаціями держави і бізнес асоціацій) і яке ставить за мету вирішення політичних і суспільно значимих завдань на національному, регіональному і місцевому рівнях [1].

Трактування поняття державно-приватного партнерства передбачає конструктивну взаємодію держави, приватного сектору та громадянських інститутів в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах діяльності держави. У зв'язку з цим державно-приватне партнерство можна розглядати як державно-приватне партнерство та розглядати як конструктивну співпрацю між державою, бізнес-організаціями та цивільними інституціями в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах державного обслуговування, для пріоритетного переходу між соціально значущими сферами ризику та переходу між ними через ресурси, та консолідації ресурсів, і консолідації ресурсів, і ресурсів.

Таким чином, ДПП – це взаємовигідна та рівноправна співпраця держави та приватних осіб чи приватних структур у реалізації соціально значущих проектів, яка здійснюється шляхом укладання та виконання договорів.

Держава формує інституційне середовище, особливо у сферах створення, регулювання та моніторингу діяльності, розробляє стратегії та принципи, на яких будуються ділові відносини з суспільством та державними органами в рамках партнерства. І залежно від галузі, типу та форми партнерства, соціально-економічної значущості проектів та інших чинників застосовуються різні механізми державного регулювання.

У матеріалах представництва ООН в Україні з питань розвитку державноприватного партнерства в сфері економіки пропонується наступна класифікація форм державно-приватного партнерства [2].

Договори управління (O&M, OM&M). Такі договори дозволяють державі перекласти відповідальність за експлуатацію та управління об'єктом на приватний сектор. Вони укладаються на короткий термін, але цей довший, ніж перший вид договору. Приватна компанія отримує фіксовану або бонусну оплату в залежності від ефективності роботи. Фінансування об'єкта в таких випадках залишається обов'язком держави.

Договори про надання послуг (державні контракти). Цей вид передбачає можливість укладання контракту між державою-учасником і приватною компанією для виконання поставлених завдань. Ці контракти використовуються під час операційної діяльності та включають завдання, пов'язані з впровадженням, експлуатацією та обслуговуванням нового обладнання. Такі договори є короткостроковими – від кількох місяців до кількох років. Вони дозволяють державі використовувати технічну експертизу

та трудовий потенціал приватного сектору та економити кошти. Управління та забезпечення фінансовими ресурсами є повністю відповідальністю уряду.

Змішані типи контрактів (BOT, DBOT, ROT, BOOT, DBFO, DCMF, DBFOM, BOO). Форма партнерства вибирається залежно від ризиків, розподілених між партнерами та обумовлених у договорі. Назва механізму відображає функції, які приватний партнер виконує на підставі договору. Такі механізми вимагають від державного сектора оплати підприємства за надані послуги. Термін договорів не перевищує 30 років.

BOT (build-operate-transfer – будівництво-управління-передача). Підприємство будує об'єкт, керує проектом і передає його державі. Держава платить підприємствам за надані послуги. Такі контракти є короткостроковими (3-5 років).

DBOT (design-build-operate-transfer – проектування-будівництво-управління-передача). Перевага такого підходу полягає в тому, що він передбачає зобов'язання приватного сектору одночасно виконувати кілька функцій: проектування, будівництво та обслуговування об'єкта. Таке поєднання є ефективним, оскільки приватний сектор комплексно підходить до проекту та одразу визначає довгострокову програму обслуговування об'єкта. Такий підхід знижує ризик майбутніх непередбачених витрат.

Актуальність такого підходу зумовлена тим, що більшість інфраструктурних проектів вимагають значно більших витрат під час експлуатації об'єкта, ніж у період розробки та реалізації. Такі угоди є довгостроковими, тому приватний сектор стає стратегічним партнером держави, але функція фінансування залишається за державою.

ROT (відновлення – управління – передача). Цей тип схожий на розглянутий вище. Різниця в тому, що приватна особа бере в управління існуючий об'єкт і несе відповідальність за його відновлення.

DBFO (проектування-будівництво-фінансування-експлуатація). Така форма партнерства є ключовим механізмом залучення додаткових фінансових ресурсів приватного сектору в інфраструктурні проекти. Такі угоди дають приватній компанії право проектувати, будувати, фінансувати та експлуатувати проект в обмін на грошові платежі протягом періоду, зазначеного в контракті. Термін таких контрактів 25-30 років і більше. За умовами договору, право власності на об'єкт залишиться за державою. Протягом усього терміну дії договору держава спостерігає за об'єктом і утримує його належним чином, а потім повертає в належний стан. Такі договори укладаються на конкурентній основі, а визначальними критеріями будуть: кінцева ціна послуг, розмір державної фінансової підтримки та спроможність підприємства реалізувати проект. Після закінчення терміну дії договору може бути прийнято рішення про передачу майна у приватну власність[2].

Лізингові угоди. Лізинг дозволяє приватному підприємству протягом певного часу отримувати грошові надходження від проекту за визначену лізингову плату. Підприємство несе відповідальність за функціонування та

утримання об'єкту. Таким чином, приватний сектор приймає на себе комерційний ризик, бо для того, щоб отримувати оптимальний рівень прибутку, підприємство має зменшувати операційні витрати і, в той самий час, підтримувати належний рівень послуг, що надаються. Підприємство стає зацікавленим в ефективному управлінні об'єктом. Однак, обов'язки щодо стратегічного планування та фінансування об'єкту повністю залишаються за державою. Такі угоди укладаються, як правило, на строк від п'яти до п'ятнадцяти років. Найчастіше цей тип угод застосовується у проектах, що самостійно генерують грошові надходження, тобто є самоокупними.

Концесії. Така форма партнерства має довгостроковий характер (40-50 років), що дозволяє сторонам здійснювати стратегічне прогнозування та планування свої діяльності, та надає можливість диверсифікувати ризики між всіма приймаючими участь сторонами, завдяки чому суттєво підвищується життєздатність концесійних проектів. Бізнес матиме високу, а часто і повну волю у прийнятті інвестиційних, адміністративно-господарських та управлінських рішень. Регулююча функція залишається за державною стороною. Концесії поєднують елементи таких типів контрактів, як лізингові угоди та контракти на управління. Але, на відміну від зазначених контрактів, співпрацюючи з державою на засадах концесії, бізнес приймає на себе більшу частину ринкових та операційних ризиків. Відповідно до концесійної угоди, приватний партнер має право використовувати інфраструктурний об'єкт для надання послуг безпосередньо споживачам і отримує прибуток залежно від якості та кількості наданих послуг. Приватна сторона (концесіонер) відповідає за утримання об'єкта в належному стані та, у разі необхідності, здійснює його поновлення. Функція щодо фінансування, як правило, також належить приватному сектору. Концесійні угоди, на відміну від традиційних контрактів, повинні бути довготерміновими. Чим більше строк дії контракту, тим привабливішим для приватної сторони стає така форма бізнесу, оскільки дозволяє покрити витрати капіталу та максимізувати прибуток [4].

Спільна діяльність держави та бізнесу. Часткова передача об'єкта у власність приватному сектору. Така модель передбачає спільну діяльність щодо проекту. У таких проектах обидві сторони мають здійснювати інвестиції, але повний контроль в процесі управління залишатиметься за приватною стороною. Участь держави у таких проектах може мати різні форми, такі як надання пільгових кредитів, субсидій, участь у статутному капіталі, передача активів та інше. Головними вимогами до спільної діяльності є наступні: приватна сторона має бути обрана на конкурсних засадах; контроль має залишатися за приватною стороною; частка держави має бути чітко визначена; витрати мають компенсуватися безпосередньо через стягнення плати зі споживачів послуг; розподіл ризиків та нагород має бути чітко визначений та узгоджений заздалегідь.

Наразі законодавча база складається з низки нормативно правових документів таких як: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України та інші законодавчі акти України (табл. 1).

Таблиця 1. – Законодавча база регулювання державно-приватного партнерства
 Table 1. – Legislative framework regulating public-private partnership

№	Документ	Основний зміст документу
Нормативно-правові акти		
1.	Конституція України	Держава в особі органів державної влади повинна забезпечити суспільству сприятливі умови для його життєдіяльності та розвитку. Тому важливим завданням Уряду є розроблення й реалізація суспільно важливих проєктів, спрямованих на дотримання конституційних положень про права та свободи кожного громадянина країни.
2.	Цивільний кодекс України	Визначено юридичний статус приватних партнерів, основні форми та порядок здійснення договірних відносин між сторонами державно-приватного партнерства.
3.	Господарський кодекс України	Врегулює договірні відносини органів державної влади з суб'єктами господарювання
4.	Податковий кодекс України	Правові основи оподаткування приватних інвесторів при реалізації проєктів ДПП та визначення спеціальних податкових режимів (особливих економічних зон, пільг і преференцій для приватних інвесторів).
5.	Закон України «Про державно-приватне партнерство»	Визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі
6.	Закон України «Про концесії»	Визначає поняття та правові засади регулювання відносин концесії державного та комунального майна, а також умови і порядок її здійснення з метою підвищення ефективності використання державного і комунального майна і забезпечення потреб громадян України у товарах (роботах, послугах).
7.	Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні»	Його завданням є покращити функціонування фінансового механізму державно-приватного партнерства, знизити адміністративні перешкоди, розширити обсяг і форми державних гарантій для приватних інвесторів і усунути протиріччя між законодавчими актами в цій сфері.

№	Документ	Основний зміст документу
Підзаконні нормативно-правові акти		
8.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством, їх оцінки та визначення форми управління ними» № 232 від 16.02.2011 р.	Застосовується під час проведення аналізу ефективності державно-приватного партнерства, прийняття рішень про його здійснення, розподіл ризиків між державним і приватним партнерами, укладення договору між ними. Згідно з цією Методикою визначаються види можливих ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством
9.	Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2011 № 384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства»	Визначає механізм підготовки та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать АР Крим, визначення переможця конкурсу та укладення відповідних договорів у рамках здійснення ДПП
10.	Постанова Кабінету Міністрів України від 01.07.2020 № 541 «Про затвердження Порядку заміни приватного партнера (концесіонера) за договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства (концесійним договором)»	Цей Порядок визначає механізм заміни приватного партнера (концесіонера) у разі залучення приватним партнером (концесіонером) фінансування проєкту, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства (концесії), на підставі договору про фінансування
12.	Наказ Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» № 255 від 27.02.2012 р.	Методика визначає загальні засади проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства (далі - аналіз ефективності). Ця Методика застосовується під час проведення аналізу ефективності здійснення державноприватного партнерства уповноваженим органом щодо проведення аналізу ефективності на підставі пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства.

Джерело: складено автором на матеріалах [10–20].

Source: compiled by the author based on materials [10–20].

У нашій країні тривалий час, з моменту появи ДПП, однією з головних перешкод на шляху їх розвитку в охороні здоров'я була відсутність нормативних форм. Крім того, існують труднощі з ініціюванням і мотивацією приватних підприємств до участі в проєктах, віддача від яких може викликати проблеми. У сфері охорони здоров'я при розробці форм ДПП важливо

розуміти, хто може виступати інвестором. В Україні створено розгалужену нормативно-правову систему у сфері ДПП, що складається із законів і підзаконних актів, і забезпечує реалізацію ДПП у різних сферах суспільного життя [5].

Державно-приватне партнерство в Україні привертає все більшої уваги, тому що може поліпшити модернізацію державної інфраструктури та покращити надання публічних послуг. Однією зі сфер, де ДПП має значний потенціал, є охорона здоров'я, яка гостро потребує залучення інвестицій для розвитку та реформування. В останні роки в Україні було реалізовано декілька важливих проєктів, що демонструють можливості ДПП, і перспективні напрями для впровадження в майбутньому [27].

Будівництво і модернізація медичних установ через ДПП Одним із прикладів успішної реалізації проєкту ДПП є будівництво та модернізація медичних закладів за підтримки приватних інвесторів. Наприклад, проєкт модернізації Київського міського діагностичного центру за участі приватного партнера вважається важливим досягненням у цій сфері. У рамках цього проєкту було встановлено нове медичне обладнання, що значно покращило якість діагностичних послуг, при цьому приватний сектор забезпечив фінансування та технічну підтримку [7].

Іншим важливим прикладом є партнерство в сфері створення регіональних діагностичних центрів. Так, у Полтавській області в рамках пілотного проєкту ДПП було відкрито сучасний діагностичний центр, що дозволив підвищити доступність медичних послуг для населення. Приватні інвестори надали фінансування для закупівлі обладнання, а держава забезпечила нормативну підтримку проєкту [8]. У 2020 році в Україні було розпочато проєкт ДПП із залучення приватного сектору до надання послуг у сфері гемодіалізу. Зокрема, у Київській області було створено спеціалізовані центри гемодіалізу, де приватні компанії інвестували у закупівлю обладнання та організацію процесу лікування пацієнтів, а держава забезпечила фінансову компенсацію за лікування пацієнтів із державного бюджету [9].

Потенційні проєкти ДПП в сфері охорони здоров'я. Реформування лікарень через ДПП, зараз в Україні розглядається можливість реалізації масштабного проєкту з модернізації обласних та міських лікарень через механізм ДПП. В рамках цього проєкту приватні інвестори можуть фінансувати реконструкцію та оснащення лікарень, що, в свою чергу, дозволить підвищити рівень медичних послуг. Особливу увагу планується приділити оновленню технологічних процесів та впровадженню цифрових рішень для покращення медичних послуг у регіонах. Однак цей проєкт наразі знаходиться на стадії розробки і потребує детального правового та фінансового опрацювання [10].

Існує потенціал для впровадження ДПП у розвиток інфраструктури для навчання медичних кадрів. В умовах дефіциту кваліфікованих фахівців,

необхідно створювати сучасні навчальні центри, які дозволять готувати спеціалістів нового покоління. Приватні компанії можуть інвестувати у створення таких центрів, отримуючи довгострокові фінансові вигоди від співпраці з медичними закладами [11].

Однією з основних перешкод для широкого впровадження ДПП в Україні залишається недостатнє правове регулювання та відсутність довіри з боку приватних інвесторів через високі ризики. Крім того, фінансова нестабільність та недостатня прозорість державно-приватних відносин часто стають перешкодою на шляху до реалізації таких проєктів. Проте, завдяки реформам у системі охорони здоров'я та поступовому удосконаленню законодавства, існують значні перспективи для розвитку ДПП в цьому секторі, що сприятиме покращенню якості медичних послуг і підвищенню рівня медичної інфраструктури [25].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.

Державно-приватне партнерство (ДПП) є перспективним інструментом для розвитку інфраструктури та підвищення ефективності надання публічних послуг в Україні, зокрема в сфері охорони здоров'я. Успішні проєкти, такі як модернізація медичних установ та створення спеціалізованих діагностичних центрів, свідчать про значні можливості такого партнерства в українських реаліях. Проте реалізація ДПП стикається з низкою проблем, включаючи недостатнє правове регулювання, фінансові ризики та обмежену довіру приватного сектору до таких проєктів.

Незважаючи на ці виклики, потенціал для впровадження нових ініціатив у сфері охорони здоров'я залишається високим. Особливо перспективними є проєкти з модернізації лікарень, впровадження цифрових технологій, а також розвиток навчальних центрів для підготовки медичних кадрів за участі приватного сектору. Поліпшення законодавчого регулювання, підвищення прозорості партнерських відносин та створення сприятливих умов для інвесторів дозволять розширити використання ДПП в Україні та зробити його ефективним інструментом реформування системи охорони здоров'я.

Таким чином, державно-приватне партнерство є ключовим механізмом, що може сприяти залученню інвестицій, підвищенню якості медичних послуг та забезпеченню довгострокової сталості розвитку медичної галузі в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/314/1/4.pdf>
2. Матеріали представництва ООН в Україні з питань розвитку державно-приватного партнерства в житлово-комунальній сфері економіки.
3. Бакуменко В. Д., Безносенко Д. О. Виявлення комплексу проблем державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України, розробка

пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління цими процесами: науково-дослідна робота. Київ : НАДУ при Президентові України; Центр навчання і досліджень з європейської та євроатлантичної інтеграції України. URL: <http://www.napaeurostudies.org.ua/2-2.rtf>

4. Ажажа М. В. Механізми, органи, методи та стилі державно-приватного адміністрування. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/monodrupradmin_166.pdf

5. Іванченко О. Державно-приватне партнерство в сфері охорони здоров'я: український досвід. *Медичні інновації*. 2019. № 4. С. 12–18.

6. Сидоренко М. Досвід Полтавської області у впровадженні ДПП у сфері охорони здоров'я. *Громадське здоров'я та управління*. 2020 № 3. С. 9–15.

7. Коваленко І. Роль приватного сектору у розвитку послуг гемодіалізу в Україні. *Український медичний журнал*. 2021. № 2. С. 22–28.

8. Козак О. Перспективи державно-приватного партнерства у модернізації медичних закладів в Україні. *Економіка та здоров'я*. 2022. № 1. С. 5–11.

9. Ткаченко П. Державно-приватне партнерство як інструмент для розвитку навчальних медичних центрів. *Освіта та медицина*. 2021. № 2. С. 14–19.

10. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

13. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

14. Закон України «Про концесії» від 16.07.1999 р. № 997-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-14>

15. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні : Закон України від 24.11.2015 р. № 817-VIII : станом на 1 лют. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19>

16. Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними : Постанова Каб. Міністрів України від 16.02.2011 р. № 232: станом на 30 верес. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2011>

17. Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства : Постанова Каб. Міністрів України від 11.04.2011 р. № 384 : станом на 1 верес. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384>

18. Про затвердження Порядку заміни приватного партнера (концесіонера) за договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства (концесійним договором) : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.07.2020 р. № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2020>

19. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 22.12.2020 № 2721 "Про затвердження Порядку 156 конкурсного відбору незалежних експертів", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2021 № 191/35813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-21>

20. Про затвердження Порядку конкурсного відбору незалежних експертів : Наказ М-ва розвитку економіки, торгівлі та сіл. госп-ва України від 22.12.2020 р. № 2721. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-21>

20. On the approval of the Procedure for the competitive selection of independent experts: Order of the Ministry of Economy, Trade and Rural Development. Government of Ukraine dated December 22, 2020 No. 2721. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-21>
21. Precision Medicine Readiness Principles Resource Guide: Innovation Loop. World Economic Forum, 1 October 2020. URL: <https://www.weforum.org/reports/precision-medicine-readinessprinciples-resource-guide-innovation-loop>
22. Public Private Partnerships in the EU: Widespread shortcomings and limited benefits. 2018. European Court of Auditors URL: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/ppp-9-2018/en/>
23. Public-private partnerships financed by the European Investment Bank from 1990 to 2019. European Investment Bank. February 2020. URL: <https://www.eib.org/en/publications/epcc-ppps-financed-by-the-european-investment-bank-since-1990-2019>
24. Raman A. V., Björkman J. W. Public-Private Partnerships in Healthcare. The Palgrave International Handbook of Healthcare Policy and Governance. Palgrave Macmillan, London, 2021. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1057/9781137384935_23/205 . Remco L. A. de Vrueth , Jon S. B. de Vlieger and Daan J. A. Crommelin. Public-Private Partnerships as Drivers of Innovation in Healthcare. Front. Med. 2019. DOI: <https://doi.org/10.3389/fmed.2019.00114>
25. Sadeghi A., Barati O., Bastani P., Danesh Jafari D., Etemadian M. Experiences of selected countries in the use of public-private partnership in hospital services provision. *Journal of Pakistan Medical Association*. Vol. 66. № 11, November 2016. URL: <https://www.jpma.org.pk/pastissue/501>
26. Saxena S., Spenser B., Taylor N., Desmond C. Rescuing Hospitals by Resuming Care for All Patients. Boston Consulting Group, April 24, 2020. URL: <https://www.bcg.com/publications/2020/resuming-hospitalpatient-care-services-post-covid>
27. Scott A. Primary or secondary care. What can economics contribute to evaluation at the interface? *Journal of Public Health Medicine*. 1996. № 18. P. 19–26.
28. The European PPP market in 2019. EPEC, DLA Piper, 2010. URL: https://www.eib.org/attachments/epec/epec_market_update_2019_en.pdf
29. Kosycarz E., Nowakowska B., Mikołajczyk M. Evaluating opportunities for successful public-private partnership in the healthcare sector in Poland. Springer. 2018. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10389-018-0920-x>
30. Leapfrogging to a Digital Healthcare System Re-imagining Healthcare for Every Indian. Boston Consulting Group. FICCI. 2020. 121 p. URL: <https://www.bcg.com/en-in/leapfrogging-to-a-digitalhealthcare-system/>
31. Li B., Akintoye A., Edwards PJ, Hardcastle C. Perceptions of positive and negative factors influencing the attractiveness of PPP/PFI procurement for construction projects in the UK: Findings from a questionnaire survey. *Engineering, Construction and Architectural Management*. 2005. P. 125–148.
32. Вовк С. М., Лобас В. М. Концесії – делеговані повноваження в охороні здоров'я. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку”* (м. Маріуполь, 3-4 жовтня 2017). 2017. 418 с.

Стаття надійшла до редакції 13.09.2024 р.

Стаття рекомендована до друку 23.10.2024 р.

Vashev O. Ye.,

PhD of Medical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Law, National Security and European Integration,

Education and Research Institute of Public Administration of V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

e-mail: Oleg.Vashev@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-2496-240X>

Khyzhniak S. V.,

Postgraduate Student of the Department of Law, National Security and European Integration,

Education and Research Institute of Public Administration of V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

e-mail: khyzhniak.stanislaw27@gmail.com <https://orcid.org/0009-0003-9173-5706>

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP: CONCEPTUAL BASIS AND FEATURES OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Annotation. The article provides a detailed analysis of the conceptual foundations of public-private partnership (PPP) as an important mechanism of interaction between the public and private sectors, which allows to effectively solve socially important tasks using innovative approaches and business resources. The role of PPP in the modern management of state assets and infrastructure projects is substantiated, as well as its importance for improving the quality of public services is determined. An analysis of key PPP models, such as concession, leasing, joint venture, and others, which are actively used in international practice, was carried out. Attention is focused on the advantages and disadvantages of each of the models, as well as on the conditions under which their use is most appropriate and effective.

A separate section of the article is devoted to the study of the peculiarities of the implementation of public-private partnership in Ukraine. The regulatory and legal framework regulating PPPs, as well as organizational mechanisms and institutions involved in the partnership process, were analyzed. The main obstacles to the development of PPPs in Ukraine are identified, among which legal uncertainty, administrative barriers, an imperfect system of assessing risks and benefits, as well as a low level of institutional support stand out.

The article provides examples of successful PPP projects implemented in various sectors of Ukraine's economy, in particular in energy, transport, and utilities, which demonstrate the positive impact of partnership on the socio-economic development of the country. The prospects for the development of PPPs in key sectors, such as health care, where the private sector can make a significant contribution to modernizing infrastructure and improving the quality of services, are outlined.

The article also pays attention to the analysis of modern trends in the development of public-private partnership at the global level, which allows to determine the main vectors of transformation of this model of interaction in the conditions of constant economic challenges and growing public needs. In particular, innovative approaches to PPP financing are considered, including the implementation of digital technologies, blockchain and green financing tools that can contribute to increased transparency and reduced risks in partnerships.

The issue of risks in public-private projects, which are associated with economic instability, changes in legislation and the need to ensure the interests of both parties, has also been studied. Recommendations for the development of effective mechanisms for risk distribution and improvement of monitoring mechanisms are offered, which will minimize possible negative consequences and increase confidence on the part of investors.

In addition, attention is focused on the importance of integrating PPPs into the state development strategy and the need to create a favorable investment climate, which will contribute to the attraction of foreign investors and the expansion of opportunities for the implementation of

large-scale projects. In the context of Ukrainian realities, the potential for PPP development in the regional dimension is considered, which will allow for more uniform development of infrastructure and improve the quality of life of the population in different parts of the country.

Thus, the article provides a comprehensive view of public-private partnership as a strategic development tool, emphasizing its role in reforming various sectors of Ukraine's economy and creating sustainable socio-economic effects.

The results of the study can be useful for policymakers, business representatives and scientists who are working on finding optimal models of cooperation between the state and the private sector to achieve sustainable development in Ukraine.

Keywords: *public-private partnership, PPP, PPP models, implementation of PPP in Ukraine, health care, reform, public-private cooperation, public policy, investment, legal regulation.*

REFERENCES

1. Pavlyuk, K.V., Pavlyuk, S.M. Essence and role of partnership of the state and private business in socio-economic development. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/314/1/4.pdf> [in Ukrainian].
2. Materials of the UN representative office in Ukraine on the development of public-private partnership in the housing and communal sector of the economy. [in Ukrainian].
3. Bakumenko, V.D., Beznosenko, D.O. Identification of a complex of problems of state management of the processes of European and Euro-Atlantic integration of Ukraine, development of proposals for improving the system of state management of these processes: research work. Kyiv: NADU under the President of Ukraine; Center for training and research on European and Euro-Atlantic integration of Ukraine. URL: <http://www.napaeurostudies.org.ua/2-2.rtf> [in Ukrainian].
4. Azhazha, M.V. Mechanisms, bodies, methods and styles of state-private administration. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/monodrupradmin_166.pdf [in Ukrainian].
5. Ivanchenko, O. (2019). Public-private partnership in the field of health care: Ukrainian experience. *Medical innovations*, no. 4, 12–18. [in Ukrainian].
6. Sydorenko, M. (2020). Experience of the Poltava region in the implementation of PPP in the field of health care. *Public health and management*, no. 3, 9–15. [in Ukrainian].
7. Kovalenko, I. (2021). The role of the private sector in the development of hemodialysis services in Ukraine. *Ukrainian Medical Journal*, no. 2, 22–28. [in Ukrainian].
8. Kozak, O. (2022). Prospects of public-private partnership in the modernization of medical institutions in Ukraine. *Economy and health*, no. 1, 5–11. [in Ukrainian].
9. Tkachenko, P. (2021). Public-private partnership as a tool for the development of educational medical centers. *Education and medicine*, no. 2, 14–19. [in Ukrainian].
10. Constitution of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254k/96-VR. (1996). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
11. Civil Code of Ukraine dated January 16, 2003 No. 435-IV. (2003). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
12. Economic Code of Ukraine dated 16.01.2003 No. 436-IV. (2003). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
13. Tax Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 02.12.2010 No. 2755-VI. (2010). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Law of Ukraine "On Concessions" dated July 16, 1999 No. 997-XIV. (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-14>
15. On amendments to some laws of Ukraine regarding the elimination of regulatory barriers for the development of public-private partnership and investment stimulation in Ukraine: Law of

Ukraine dated November 24, 2015 No. 817-VIII: as of February 1 2020. (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19>

16. On the approval of the Methodology for identifying the risks of public-private partnership implementation, their assessment and determining the form of their management: Resolution of the Cabinet of Ministers. of Ministers of Ukraine dated February 16, 2011 No. 232: as of September 30. 2015. (2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2011>

17. Some issues of organizing the implementation of public-private partnership: Resolution of the Cabinet of Ministers. of the Ministers of Ukraine dated April 11, 2011 No. 384: as of September 1. 2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384>

18. On the approval of the Procedure for replacing a private partner (concessionaire) under a contract concluded within the framework of a public-private partnership (concession contract): Resolution of the Kab. of the Ministers of Ukraine dated July 1, 2020 No. 541. (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2020>

19. Order of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine dated 12/22/2020 No. 2721 "On approval of Procedure 156 for the competitive selection of independent experts", registered in the Ministry of Justice of Ukraine on 02/15/2021 No. 191/35813. (2010). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-21>

20. On the approval of the Procedure for the competitive selection of independent experts: Order of the Ministry of Economy, Trade and Rural Development. Government of Ukraine dated December 22, 2020 No. 2721. (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-21>

21. Precision Medicine Readiness Principles Resource Guide: Innovation Loop. (2020). World Economic Forum, 1 October 2020. URL: <https://www.weforum.org/reports/precision-medicine-readinessprinciples-resource-guide-innovation-loop>

22. Public Private Partnerships in the EU: Widespread shortcomings and limited benefits (2018). European Court of Auditors URL: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/ppp-9-2018/en/>

23. Public-private partnerships financed by the European Investment Bank from 1990 to 2019. (2020). European Investment Bank. February 2020. URL: <https://www.eib.org/en/publications/epec-ppps-financed-by-the-european-investment-bank-since-1990-2019>

24. Raman A.V., Björkman J.W. (2021). Public-Private Partnerships in Healthcare. The Palgrave International Handbook of Healthcare Policy and Governance. Palgrave Macmillan, London. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1057/9781137384935_23 / 205. Remco L. A. de Vrueth , Jon S. B. de Vlieger and Daan J. A. Crommelin. Public-Private Partnerships as Drivers of Innovation in Healthcare. *Front. Med.* 2019. DOI: <https://doi.org/10.3389/fmed.2019.00114>

25. Sadeghi A., Barati O., Bastani P., Danesh Jafari D., Etemadian M. (2016). Experiences of selected countries in the use of public-private partnership in hospital services provision. *Journal of Pakistan Medical Association*, vol. 66, no. 11, November 2016. URL: <https://www.jpma.org.pk/pastissue/501>

26. Saxena S., Spenser B., Taylor N., Desmond C. (2020). Rescuing Hospitals by Resuming Care for All Patients. Boston Consulting Group, April 24, 2020. URL: <https://www.bcg.com/publications/2020/resuming-hospitalpatient-care-services-post-covid>

27. Scott, A. (1996). Primary or secondary care. What can economics contribute to evaluation at the interface? *Journal of Public Health Medicine*, no. 18, 19–26.

28. The European PPP market in 2019. EPEC, DLA Piper, 2010. URL: https://www.eib.org/attachments/epec/epec_market_update_2019_en.pdf

29. Kosycarz E., Nowakowska B., Mikołajczyk M. (2018). Evaluating opportunities for successful public-private partnership in the healthcare sector in Poland. Springer. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10389-018-0920-x>

30. Leapfrogging to a Digital Healthcare System Re-imagining Healthcare for Every Indian. (2020). Boston Consulting Group. FICCI. 121 p. URL: <https://www.bcg.com/en-in/leapfrogging-to-a-digitalhealthcare-system/>

31. Li, B., Akintoye, A., Edwards, P.J., Hardcastle, C. (2005). Perceptions of positive and negative factors influencing the attractiveness of PPP/PFI procurement for construction projects in the UK: Findings from a questionnaire survey. *Engineering, Construction and Architectural Management*, 125–148.

32. Vovk, S.M., Lobas, V.M. (2017). Concessions – delegated powers in health care. *Materials of the International Academic and Practical Conference "Strategic Potential of State and Territorial Development" (Mariupol, October 3-4, 2017)*. 418 p.

The article was received by the editors 13.09.2024.

The article is recommended for printing 23.10.2024.